

Nr 284.

Af herr **Sommelius**, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående ändring i aflöningsreglementet för tjänstemän vid telegrafverket m. m.

Med anledning af Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående ändring i aflöningsreglementet för tjänstemän vid telegrafverket samt fastställande af telegrafverkets stat för driftkostnader år 1913 får jag göra följande framställning:

Telegrafstyrelsen har i sin utredning afsett, att telegrafists och vaktföreståndares slutaflöning skall höjas från 1,800 till 2,100 kronor, sålunda med 300 kronor att erhållas efter 15 års tjänst, hvarvid dessa tjänstemäns aflöningar ändock städse skulle förblifva lägre än kvinnliga postexpeditörers och kvinnliga kontorsskrifvares vid statens järnvägar, dock med undantag af de företräden, som telegrafists och vaktförestånderskas vistande å dyrort i så hänseende medför, att dessa skulle erhålla 60 å 90 kronor högre slutaflöning än kvinnlig postexpeditör.

De sakkunnige, som uttalat sig i detta ärende, anföra, att aflöningen till telegrafist nu utgör lägst 1,260 kr. och högst efter 12 år 1,800 kronor, hvartill kommer dyrortstillägg med 10 eller 15 procent å aflöningen. För kvinnlig postexpeditör är lägsta aflöningen 1,500 kronor och slutaflöningen, som uppnås efter 9 år 2,100 kr., hvartill äfven kommer dyrortstillägg med 10 eller 15 procent, dock högst 150 resp. 225 kronor.

Då emellertid kvinnliga postexpeditörers dyrortstillägg begränsats till högst 225 kr., kan det inträffa, att en telegrafist eller vaktförestånderska efter 15 års ordinarie tjänst å dyrortsplats erhåller 90 kronor högre aflöning än en kvinnlig postexpeditör efter 9 års ordinarie tjänst å dyrortsplats. Af denna och vissa andra anledningar, som i de sak-

kunniges yttrande omförmålas, hafva de kunnat endast sålunda bifalla en framställning om lönetillägg för telegrafister och vaktförestånderskor, att dessa efter 18 år erhålla en slutaflöning af 2,100 kronor samt därtill begränsning af dyrortstilläggets maximibelopp till 150 resp. 225 kronor.

Till denna framställning har Kungl. Maj:t lämnat sitt bifall.

Vid en närmare granskning af sakkunniges förslag till telegrafisters och vaktförestånderskors aflöning synes framgå, att man i fler än ett afseende ställt dessa i en ogynnsammare belägenhet än kvinnliga postexpeditörernas. Visserligen erinra sakkunnige därom, att dels telegrafister och vaktförestånderskor i allmänhet vinna tidigare befordran till ordinarie tjänst och dels att dessa äga bättre befordringsmöjligheter än kvinnliga tjänstemän vid postverket, men å andra sidan erhålla de förra en begynnelselön af endast 1,260 kronor mot de senares 1,500 kronor. De sakkunnige synas äfven i ett annat fall hafva ställt telegrafpersonalen i en ogynnsammare ställning än postverkets, då man icke tagit hänsyn till att de senare, som icke vistas å dyrort, efter 12 års tjänst erhålla ett ålderstillägg å 100 kronor.

Då de sakkunnige förorda sitt anslag till antagande på därjämte de motiv, att de högsta aflöningsklasserna icke skulle kunna uppnås af andra än dem, som ej alls eller endast mycket sällan vinna befordran, så torde jag få framhålla, att mitt syfte med ett förord för telegrafstyrelsens förslag vore att vinna en något bättre ställning för alla.

Jag torde härjämte få uttala, att den tekniska kompetens, som för telegrafstyrelsens personal ifrågasättes, berättigar densamma att med afseende å aflöningen ställas lika med annan kvinnlig personal i statens tjänst och icke sämre, och jag anser, att en stor orättvisa vederfares telegrafverkets personal däri, att man af den kräver 18 år för att ernå högsta lönegraden, som ställes till kvinnlig postexpeditörs förfogande efter en ordinarie tjänst af endast 9 år, och förbises bör ej heller, att telegrafist är skyldig att 5 år tidigare än vid postverket träda tillbaka från ordinarie befattning, hvarigenom man just understrukt telegraftjänstens betungande arbete.

Sakkunnige hafva på mycket goda grunder och i full öfverensstämmelse med Andra kammarens tidigare uttalade mening sökt att åstadkomma en viss öfverensstämmelse med löneförhållandena inom öfriga kommunikationsverk. Härvid har gifvetvis bästa jämförelsen erbjudit sig mellan assistent vid telegrafverket och manlig postexpeditör samt mellan telegrafist och kvinnlig postexpeditör. Vid det förhållandet emellertid, att ordinarie anställning vinnes inom telegrafverket i all-

mänhet 2 år tidigare än vid posten, så torde det hafva varit angeläget att undersöka på hvad sätt en jämnhet i förhållandena skulle kunna åvägabringas. Problemet synes hafva invecklats väl närmast däraf, att åtminstone assistent vid telegrafverket har bättre befordringsutsikter än manlig postexpeditör. Frågan anse de sakkunnige för assistent vara löst därigenom, att dessa få lägre begynnelselönen än manlig postexpeditör och vinna högsta aflöningen ett år senare.

Men då sakkunnige skola lösa problemet för telegrafisterna, så komma de till annat resultat. De låta telegrafisterna börja med lägre lön än de kvinnliga postexpeditörerna alldeles i likhet med assistenterna och låta dem jämväl i likhet med hvad fallet är med assistenterna få sin slutlön senare än de kvinnliga postexpeditörerna. Men under det de sakkunnige anse det vara nog, att assistent erhåller sin slutlön 1 år senare än postexpeditör, finna de telegrafstyrelsens förslag att gifva telegrafist lika slutlön med kvinnlig postexpeditör 6 år senare än den sistnämnda icke till fyllest, utan vilja förlänga tiden till 9 år. Att assistent har betydligt bättre befordringsutsikter än telegrafist kan väl icke motivera, att de senare böra ställas i en sämre ställning i förhållande till de förra, än hvad telegrafstyrelsens förslag innebär.

På grund af hvad jag sålunda anfört, hemställer jag,

att Riksdagen ville besluta att antaga det förslag till aflöning åt kvinnliga telegrafister och vaktförståndare, som af kungl. telegrafstyrelsen blifvit uppgjordt.

Stockholm den 16 april 1912.

Malte Sommelius.